

HARIDUS

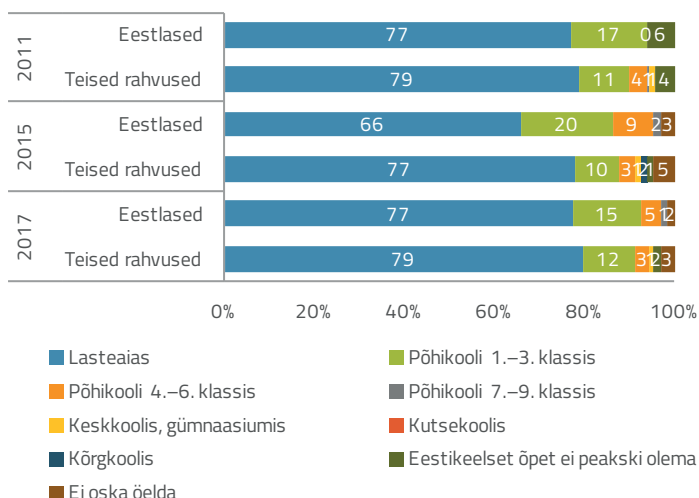
FAKTILEHT

Haridussüsteemil on inimeste lõimumisele kaasaaitamisel kaalukas roll. Lasteaiad ja koolid ei paku mitte ainult keeleõpet, vaid toetavad ka ühiskonnas hakkamasaamist laiemalt. Pere, sõprade ja meedia kõrval kujundavad õppeasutused noorte väärtushinnanguid ning aitavad neil elus probleemidega paremini toime tulla. 2017. aasta monitooring toob esile mitu rõõmustavat tendentsi, kuid osutab ka valupunktidele.

Üksmeelne toetus varasele osalisele eestikeelsele õppele üleminekuks

Eestis elavad inimesed on veendunud, et osaline eestikeelne õpe peaks venekeelsetes õppeasutustes algama juba lasteaias, sest see tagab noortele parema keeleoskuse, suurema valikuvõimaluse hariduse omandamisel ja hilisemas elus tugeva konkurentsivõime. 2017. aasta küsitluse põhjal pooldab varajast osalise eestikeelse õppe algust 77% kõigist Eesti elanikest. Üle kolme neljandiku muust rahvusest elanikke on olnud aastaid veendunud selles, et ainuõige aeg eestikeelse õppega algust teha on lasteaias.

Arvamused selle kohta, millal peaks algama venekeelsetes õppeasutuses osaline eestikeelne õpe, osakaaluna rahvusrühmadest, % (Eesti integratsiooni monitooring 2011, 2015, 2017)

Kaks kolmandikku (67%) Eesti elanikest pooldab varianti, et ühes rühmas või klassis õpivad koos eri rahvusest või erinevat emakeelt kõnelevad lapsed. Erineva emakeelega noorte koosõppimises ebasoodsat mõju tajuvate inimeste arv on pikemas plaanis selgelt kahanenud, mis osutab ühiskonna

avatuse kasvule üldisemalt. Sõltumata rahvusest on rohkem kui pooled elanikud (59% eestlastest ja 54% mitte-eestlastest) seisukohal, et segarühmas õppimine soodustab heade õpitulemuste saavutamist. Halba mõju rahvusvahemuste keelele ja kultuurile tajub selles ainult iga kümnes muu emakeele kandja.

Eestlased üldiselt pooldavad (81%) erineva emakeele ja eri rahvusest lastega segarühmi, kuid samas peavad nad oluliseks, et eesti keelest erineva koduse keelega õpilased ei oleks seal ülekaalus. Nende eestlaste osakaal, kes üldse ei poolda segarühmi, on varasema küsitlusega võrreldes kaks korda vähenenud (2015 – 10%, 2017 – 5%). Eestlaste eelistatuim variant on haridusasutus, kus umbes veerand õpilastest on teise emakeelega (30%).

Mitmekultuuriliste lasteaedade ja koolide suhtes on avatumaks muutunud ka muust rahvusest elanikud: 2011. aastaga võrreldes on märkimisväärselt vähem (vähenemine 21%-lt 13%-le) neid, kes pooldavad teistest rahvustest noorte ülekaaluga koole või lasteaedu. Kolm korda on kahanenud nende teistest rahvustest elanike arv, kes üldse segalasteaedu ja -koole ei poolda (vähenemine 12%-lt 4%-le).

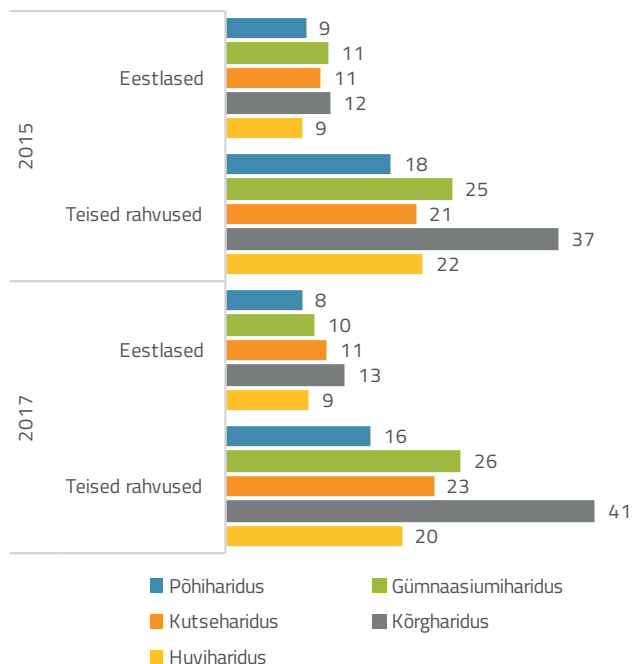
2017. aastal eelistavad muust rahvusest Eesti elanikud ühiseid eestikeelseid lasteaedu, kus teistest rahvustest laste jaoks on olemas nende emakeelt valdavad abikasvatavad (29%), ja keelekümbluslasteaedu (26%).

Ligipääsu kvaliteetsele haridusele tajutakse haridustasemeti erinevalt

Kõrghariduseelistustest ilmneb, et teiste rahvuste esindajad soosivad eestikeelset kõrgharidust samal määral venekeelsetega, seejuures on viimase pooldamine kahanemas. Kui praegu soovib venekeelset kõrgharidust endale või oma järglastele iga neljas muust rahvusest Eesti elanik, siis 2008. aastal oli see näitaja veel 39%.

41% teisest rahvusest inimesi arvab, et kvaliteetne kõrgharidus ei ole teisest rahvusest noortele eesti eakaaslastega võrdselt kättesaadav, samuti hinnatakse kriitiliselt samaväärset ligipääsu gümnaasiumiharidusele (26%). Kõige võrdväärsemalt kättesaadavaks peavad teistest rahvustest elanikud põhi- ja huviharidust.

Hinnang hariduse võrdsele kättesaadavusele venekeelsete noorte jaoks võrreldes eesti noortega osakaaluna rahvusrühmade alusel vastanutest, kes vastasid „Kindlasti ei ole“ ja „Pigem ei ole“ haridus võrdset kättesaadav

Hoiakud eestikeelsele aineõppele ülemineku suhtes

Mida aasta edasi, seda soosivamaks on muutunud teistest rahvustest inimeste hoiakud 2007. aastal alanud gümnaasiumide eestikeelsele aineõppele ülemineku suhtes. 78% neist usub, et eestikeelne aineõpe suurendab vene koolide lõpetajate konkurentsivõimet tööturul. 2011. aasta hinnangutega võrreldes on olnud positiivne muutus märkimisväärne, sest tollal oli selle väite pooldajaid 53%.

Eestikeelses aineõppes kalduvad enim kahtlema nooremapoolded Ida-Virumaal elavad venekeelsed inimesed, kellel on üleminekuga seotud probleemidega kõige vahetum kogemus. Endiselt näevad nad ohte nii õpilaste kui ka õpetajate keeleoskuses, mis omakorda väljendub mures õpilaste aineteadmiste pärast. 79% teistest rahvustest elanikke tajub riigikeelses aineõppes lisakoormust ja 69% hinnangul põhjustab see noortele lisapinget.

Teistest rahvustest elanike hinnangud väidetele seoses eestikeelse aineõppega vene õppekeele gümnaasiumides osakaaluna rahvusrühmade alusel vastanutest, kes vastasid „Pigem nõus“ ja „Täiesti nõus“ (Eesti integratsiooni monitooring 2015, 2017; EMORi 2008. ja 2011. a küsitlus)

